

О.А.Бакалець (Бар)

ІІІ МІЖРЕГІОНАЛЬНА МІЖВУЗІВСЬКА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ПОСТАТЬ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІЇ»

Проблеми державотворення у сучасній Україні неможливі без детального вивчення його досвіду, набутого в роки національно-визвольної боротьби 1917–1920 рр. Перший її етап тісно переплітається з постаттю відомого історика і державного діяча М.С.Грушевського. Саме з метою більш глибокого вивчення його наукової спадщини й політичної діяльності на базі Барського гуманітарно-педагогічного коледжу ім.М.Грушевського у 2005 р. було започатковане проведення щорічних міжрегіональних науково-практичних конференцій за участю провідних учених, музейних працівників, викладачів суспільних дисциплін вузів I–IV рівнів акредитації, аспірантів і студентів.

Так, 29 вересня 2005 р. до 139-ої річниці від дня народження вченого відбулася I міжрегіональна конференція «Історична та літературна спадщина М.С.Грушевського», на якій було заслухано 53 доповіді, опубліковані пізніше у збірнику наукових статей.

До 140-річчя з дня народження вченого на базі Барського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. М.Грушевського й Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського за підтримки Вінницької обласної державної адміністрації, облради, за участю Інституту історії України НАНУ, Інституту української археографії і джерелознавства імені Михайла Грушевського НАНУ 28 вересня 2006 р. відбулася II регіональна науково-практична конференція «Грушевський М.С. – державотворець, громадський діяч, вчений, публіцист». На пленарному засіданні з вітальними словами до учасників форуму звернувся *І.С.Галмрецький* – заступник голови Вінницької обласної державної адміністрації, канд. філол. наук, професор МАУП й *О.В.Шестопалюк* – професор, ректор ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

Особливе зацікавлення викликали доповіді *В.Ф.О.Солдатенка* – д-ра іст. наук, професора, завідувача відділу Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України, члена-кореспондента НАНУ – «М.С.Грушевський і розробка концепції української революції», *М.Х.Комісарчука* – заслуженого працівника освіти України, д-ра філос. наук, директора ВГПІ ім. М.Грушевського – «Михайло Грушевський і сьогодні», *В.В.Масненка*, д-ра іст. наук, професора, завідувача кафедри історії та етнографії України Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького – «М.Грушевський про сутність історичного процесу: постреволюційні

рефлексії», *О.А.Коляструк* – канд. іст. наук, доцента кафедри всесвітньої історії ВДПУ – «Діяльність Михайла Грушевського по підтримці інтелігенції України в умовах голодомору 1920–1921 рр.», *В.П. Лациби* – в.о. завідувача кафедри суспільних наук Вінницького державного медичного університету, канд. іст. наук, доцента – «Універсал як форма української державності», *О.П. Демченко*, канд. пед. наук, ст. викладача Глухівського державного педагогічного університету – «Використання педагогічної спадщини М.Грушевського в аксеологічній підготовці майбутніх учителів до виховної роботи», *М.О.Кучеренка*, ст. наукового співробітника історико-меморіального музею М.С.Грушевського в м. Києві – «Я був їх син» (Рід М.Грушевського) за книгою М.О.Кучеренка, С.М.Панькової, Г.В.Шевчука; *Л.В.Філонова* – голови Вінницького обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т.Шевченка, доцента Вінницького національного технічного університету – «Історія української культури в дослідженнях М.С.Грушевського».

У збірці матеріалів форуму було опубліковано 42 наукові статті, в тому числі 6 студентів – *М.Каюмова, О.Колосової, О.Філіппової, М.Вишневецької, Б.Романюка та О.Придиуса*.

Не менш цікавим був доробок понад 30 науковців, які працювали в трьох секціях: I. Історична спадщина М.С.Грушевського. Джерелознавство. Історіографія. II. Державницька діяльність М.Грушевського й сьогодення. III – Родина М.Грушевського. М.Грушевський і Поділля.

27 вересня 2007 р. у приміщенні БГПК ім. М.Грушевського відбулася III міжрегіональна студентська міжвузівська науково-практична конференція «Постать М.Грушевського в українській історії», приурочена 141-й річниці з дня народження ученого.

Специфікою даного форуму стала активна участь у ній студентів, аспірантів, здобувачів вченого ступеня. Також було підготовлено 7 статей у співавторстві науковців та їх студентів. Ця специфіка свідчить про прагнення організаторів конференції максимально зацікавити молодь до серйозної систематичної наукової роботи, до використання можливостей форуму й куточка-музею М.Грушевського для патріотичного виховання учнів і студентів регіону.

Всього у роботі науково-практичної конференції взяли участь 28 науковців та студентів із національного університету ім. Т.Г.Шевченка, національного університету ім. М.Драгоманова, ВДПУ ім. М.Коцюбинського, Черкаського національного університету ім. Б.Хмельницького, Вінницького технічного коледжу, Барського обласного гуманітарного ліцею й Барського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. М.Грушевського.

Значну допомогу і підтримку в організації та проведенні студентського форуму надали д-р іст. наук, професор, ст. наук. співробітник Інституту історії України НАНУ *М.Ф.Дмитрієнко*, завідувачий відділом освіти і науки Вінницької облдержадміністрації *Г.Д.Івасюк*, завідувача історико-меморіальним музеєм М.Грушевського у м. Києві *С.М.Панькова*, д-р іст. наук, доцент, завідувачий кафедрою історії України ВДПУ ім. М.Коцюбинського *Г.М.Романюк*, Барський міський голова *О.Д.Козак*, голова Барської районної ради *В.Г.Крисько*.

Було представлено на розгляд учасників форуму 27 доповідей, опублікованих пізніше у збірнику наукових статей «Постать М.С.Грушевського в українській історії». Матеріали III міжрегіональної науково-практичної конференції – Київ; Вінниця; Бар, 2007. – 156 с.

Урочистості розпочалися з покладання квітів до пам'ятника М.Грушевському й вшанування хвилиною мовчання першого директора Барського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. Михайла Грушевського *М.Х.Комісарчука*.

З вітальними словами до учасників форуму звернулися: *О.Онуфрійчук* – зав. сектором освіти і науки Вінницької облдержадміністрації, *С.М.Панькова* – директор історико-меморіального музею у Києві, *В.Г.Крисько* – голова Барської районної ради, заступник Барського міського голови *Л.П.Войтович*, заступник голови Барського р-ну *Л.І.Фолушняк*, д-р іст. наук, доцент завідувачий кафедрою історії України ВДПУ *Г.М.Романюк*.

На пленарному засіданні з ґрунтовною доповіддю «Київські університетські роки Михайла Грушевського» виступила студентка IV курсу інституту історії, етнології та права Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського *С.Ялина*. Проблемам грошового обігу свій виступ «Барське староство. Історичні нариси XV–XVIII ст.» М.Грушевського як джерело для вивчення грошового обігу в Барському старостві в період пізнього середньовіччя» присвятила студентка II курсу історичного факультету національного університету ім. Т.Г.Шевченка *Г.І.Павлін*.

Привернули значну увагу результати наукового пошуку студента IV курсу, відділення «Правознавство» БГПК *О.А.Придиуса* («Погляд М.С. Грушевського на період Хмельниччини в історії України»), аспірантки Черкаського національного університету ім. Б.Хмельницького *О.О.Колосової* («М.Грушевський про Б.Хмельницького у 250-ті роковини смерті «Великого гетьмана»), *М.Ткачука* – студента II курсу, відділення «Дошкільне виховання» Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. Т.Г.Шевченка («Історична спадщина М.Грушевського»). Аналізу поглядів ученого на історію заснування міст Рова й Бара, роль у цьому процесі польської королеви Б.Сфорци було присвячено виступ студента III курсу, відділення «Мистецтв» Барського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. М.Грушевського *М.Каюмова* («Ким була Бона Сфорца»). *Г.Павич* – учениця 10-Б класу обласного гуманітарного ліцею висловила своє бачення проблеми «Чи був М.С.Грушевський першим президентом України?».

Студентка IV курсу, відділення «Видавнича справа та редагування» БГПК *М.В.Гонтар* у своїй доповіді зупинилася на зв'язках ученого з краєзнавцями Поділля, а *С.М.Щиголь* – студентка IV курсу,

цього ж відділення ознайомила присутніх з історією виникнення, діяльності й основними експозиціями куточка-музею М.Грушевського при Барському гуманітарно-педагогічному коледжі.

Своєю новизною підходів до вивчення і використання історичної спадщини вченого зацікавила учасників конференції молодий краєзнавець коледжу, викладач історії України *І.В.Харитонова* («Барське староство» – на допомогу історикам-краєзнавцям» й «Уроки віковичного історичного генезису української нації» – праці М.С. Грушевського періоду 1917–1920 рр.»).

Подальша робота науково-практичного форуму проходила в двох секціях – «Історична спадщина М.С. Грушевського» (керівники – д-р іст. наук, доцент, завідувач кафедри історії України Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського *І.М.Романюк* і секретар-викладач соціально-економічних дисциплін, зав. куточком-музею вченого Барського гуманітарно-педагогічного коледжу *В.П.Восколуп*). Керівниками другої секції «Маловідомі сторінки життя та діяльності М.Грушевського». Грушевський і Поділля» були канд. іст. наук, заступник директора з науково-методичної роботи БГПК *О.А.Бакалець* та секретар-голова циклової комісії викладачів соціально-економічних дисциплін цього ж коледжу *М.В.Мороз*.

На першій секції було розглянуто проблеми наукової спадщини вченого: зокрема «Нація в позитивістській соціології М.Грушевського» (*С.О.Шамара*), «Творчість М.Грушевського як белетристика» (*М.Чорна, Т.А.Федик, М.О.Желавська*), «Багатомна праця «Історія України-Руси» як важливе джерело для вивчення історії України» (*Т.Килівник*). Аналізу праць М.Грушевського періоду 1917–1920 рр. присвятила свій виступ студентка II курсу, відділення «Мистецтв» Барського гуманітарно-педагогічного коледжу *О.Гапонова*, наукову діяльність вченого висвітлила студентка IV курсу, відділення «Правознавство» БГПК *С.М.Базай*, а М.Грушевському як публіцисту присвятила свій виступ студентка I курсу, відділення «Видавнича справа й редагування» *А.О.Лемпій*.

На другій секції присутні заслухали 4 виступи, котрі охопили переважно маловідомі сторінки життя і діяльності видатного історика (*Б.Романюк, Т.В.Ковальчук, Ю.Гвардіян, М.Чорна*).

На заключному спільному засіданні керівники секцій *І.М.Романюк* та *О.А.Бакалець* підбили підсумки роботи пленарного й секційних засідань, наголосили на необхідності розширення напрямків науково-дослідницької роботи студентів і викладачів вузів I–IV рівнів акредитації з вивчення історичної та літературної спадщини вченого, експозицій куточка-музею, налагодженні листування з його родичами й відомими грушевськознавцями.

Учасники конференції відвідали куточок-музей М.С.Грушевського, виставкову залу коледжу, ознайомилися з історичними місцями Бара.